

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

פיתוח המרחב הכפרי תכנית לשנת 2009

פיתוח תיירות חקלאית

מעודכן: 29.1.2009

נוהל להגשת בקשה למימון תוכנית לפיתוח תיירות חקלאית – 2009

משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – המשרד) מודיע על האפשרות לקבל, בכפוף לאישור התקציב לשנת 2009, ובהתאם להוראת תכ"מ 1.01.01.11, תמיכה של המשרד בפעולות לפיתוח הכפר כדלקמן:

א. מטרת הנוהל:

להגדיר מסגרת למתן סיוע לפיתוח מיזמים עצמאיים של תיירות חקלאית כאשר היא נילוות לפעילות חקלאית קיימת, בכל אזורי הארץ.

הבהרה: בקשה לסיוע להקמת מרכז מבקרים המוגשת יחד עם בקשה למבנה חקלאי או מבנה לעיבוד ראשוני של תוצרת חקלאית, תטופל באופן מלא ע"י ובהתאם לנוהלי מנהלת ההשקעות.

ב. יעדי הפיתוח:

1. הגדלת הכנסות המשק החקלאי מפעילות נוספת במשק.
2. גיוון התעסוקות במרחב הכפרי ע"י שילוב העיסוק בתיירות.
3. הצגת החקלאות בפני הקהל הרחב והעלאת תדמיתה של החקלאות.

ג. הגדרות:

1. משרד החקלאות ופיתוח הכפר – להלן "המשרד".
2. מחוז משרד החקלאות ופיתוח הכפר – להלן "המחוז".
3. ועדה לפיתוח תיירות חקלאית ברשות לתכנון במשרד – להלן "הועדה".
4. מיזם תיירות חקלאית – להלן "המיזם".

ד. הגדרת תיירות חקלאית:

תיירות חקלאית מוגדרת כמגוון פעולות של ביקור ואירוח בענפים החקלאיים, מתן הסברים למבקרים, הצגת מצגים על הגידול החקלאי, המחשה של תהליכי ייצור וכיו"ב. בנוסף כל יוזמה ופעילות במרחב הכפרי שקשורה באופן ישיר או עקיף לפעילות חקלאית ולהתיישבות הכפרית, אשר גורמת להגדלת מספר המבקרים ותורמת לכלכלת המשק החקלאי וכתוצאה מכך גיוון והגדלת הכנסות המשק החקלאי.

ה. תקציב:

היקף התקציב שיעמוד לצורך תמיכה במיזמי תיירות חקלאית הינו כ- 500,000 ₪ בשנת 2009.

ו. תוקף הנוהל:

תוקף הנוהל יחול מ 1.1.2009 עד 31.12.2009.

ז. זכאים להגיש בקשות:

זכאים להגיש בקשות יזמי תיירות חקלאית שהם חקלאים או אגודות חקלאיות או בתי ספר חקלאיים.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

ח. כללי:

1. הנוהל יופץ באמצעות מחוזות המשרד וע"י הודעה בעיתונות ופרסום באתר המשרד.
2. בקשות שתוגשנה בהתאם לדרישות ולקריטריונים על פי המפורט בהמשך תובאנה לדיון.
3. המשרד אינו מתחייב לאשר את כל הבקשות שתוגשנה בהתאם לדרישות ולקריטריונים, אלא במגבלת תקציב ובמועדים לפי אילוצי התקציב.

ט. לוח זמנים:

ניתן יהיה להגיש בקשות למחוזות המשרד החל מיום הפרסום ולכל המאוחר **עד 15.6.2009**. ועדת השיפוט תסיים את דיוניה ותודיע על החלטתה עד 15.8.2009. גורם שהחל בביצוע בטרם ניתנה התחייבות חתומה לא יוכל לבוא בטענות כלפי המשרד.

י. תנאי סף:

1. היזם יהיה עוסק מורשה ומנהל ספרים כחוק.
2. המיזם מתבסס על ענף חקלאי, במשק חקלאי פעיל.
3. החקלאי מקבל את הכנסות המיזם.
4. הפעילות המבוקשת אינה עומדת בסתירה לחוזה של החקלאי עם ממ"י או עם האגודה.

יא. נוהל הגשת בקשה:

1. הבקשה תוגש ב-2 העתקים בצירוף המסמכים הנדרשים למשרדי המחוז בו מוקם הפרוייקט.
2. המחוז יעביר עותק מהבקשה בצירוף חוות דעתו לתחום תיירות ברשות לתכנון.

יב. מסמכים מיוחדים נדרשים להגשת בקשה: בקשה שתוגש ללא המסמכים הנדרשים תיפסל על הסף!

1. לבקשה תצורף פרוגרמה רעיונית ותוכנית תיירותית/כלכלית/עיסקית.
2. לבקשה יצורף שאלון מעודכן מלא למימון תוכנית פיתוח תיירות חקלאית למיזם פרטני – טופס בקשה.
3. לבקשה יצורף העתק מחוזה חכירה של הקרקע או הוכחת בעלות מתאימה או חוזה / מפת משבצת.
4. לבקשה תצורף תכנית ההגשה לקבלת היתר בניה, במידה והעבודה המופיעה בבקשה נדרשת לכך.
5. הבקשה תוגש בצירוף כתבי כמויות מתומחרים – אומדן מתכנן, 2 הצעות מחיר לפחות, וטבלת השוואה.
6. בקשה לסעיפי פיתוח תלווה בתכנית פיתוח על רקע מפת מדידה.
7. בקשה לסעיפי בנייה תוגש בצירוף תכנית אדריכלית לפי המפרט בנספח.

יג. חברים בועדה לתיירות חקלאית:

1. מנהלת אגף תכנון כפרי אזורי ברשות לתכנון – יו"ר הועדה
2. ראש תחום פיתוח תיירות ברשות לתכנון – מרכז הועדה
3. נציג אגף הכספים
4. נציג הלשכה המשפטית
5. נציג משרד התיירות
6. מנהל המחוז הרלוונטי או נציגו

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

ד. קריטריונים לדירוג הבקשות:

ועדת השיפוט תדרג את הבקשות לפי הקריטריונים המפורטים בהמשך. תכניות שתקבלנה פחות מ- 40 נקודות לא תאושרנה לסיוע. סך הבקשות שתאושרנה לא יעלה על התקציב המאושר. היקף הסיוע לבקשות מאושרות יהיה נתון לשיקול דעתה של הועדה בהתחשב בעלות הסעיפים השונים באופן פרטני, ובהתחשב בהיקף התקציבי הכולל ודירוג הבקשה.

- מיקום גיאוגרפי – תינתן עדיפות לנגב (כולל הערבה ואזור ים המלח) ולגליל (כולל העמקים), וכן לחבלי תיירות לפי מפת אזורי פיתוח לתיירות אטרקציות של משרד התיירות. משקל הקריטריון - 40%.
- השפעת הפרויקט – תועדפנה בקשות התורמות ומשתלבות בפעילות התיירותית המרחבית והאזורית. משקל הקריטריון – 20%.
- ניסיון הזים ותוצאות קודמות – תועדפנה תכניות של מיזמים על בסיס ניסיון ופעילות קיימת ולאור תוצאות הפעילות עד כה. משקל הקריטריון – 15%.
- איכות התכנית – תועדפנה תכניות המציגות פיתוח בר קיימא, עם מרכיבי איכות והשתלבות בסביבה הכפרית והחקלאית. משקל הקריטריון – 15%.
- זמינות ביצוע – תועדפנה תכניות מפורטות לביצוע, ומיזמים שקיבלו היתר בניה. משקל הקריטריון – 10%.

מיקום גיאוגרפי	נגב וגליל	חבלי תיירות	אחר
ניקוד	40	30	20
השפעת הפרויקט	תרומה מרחבית	תרומה אזורית	תרומה מקומית
ניקוד	20	10	0
ניסיון קודם	קיים ניסיון	טווח ביניים	לא קיים ניסיון
ניקוד	15		0
איכות התכנית	מקסימום	טווח ביניים	מינימום
ניקוד	15		0
זמינות ביצוע	מקסימום	טווח ביניים	מינימום
ניקוד	10		0

טו. היקף כספי לתוכנית:

1. היקף ההשקעה המוכרת לצורך מענקים על-פי נוהל זה יהיה בסכום מינימלי של 50,000 ₪.
2. שיעור המענק יהיה 40% מערך ההשקעה וגובהו לא יעלה על 100,000 ₪.
3. לא תאושרנה הוצאות בגין המיזם שבוצעו לפני 1.1.2009.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

טז. השקעות מוכרות לפרוייקט פיתוח תיירות חקלאית:

1. בניה והקמה:

- 1.1. מבנה חדש עבור מרכז מבקרים.
- 1.2. תוספת או שיפוץ מבנה קיים עבור מרכז מבקרים.
- 1.3. מבנה שירותים.
- 1.4. סככות הצללה, אוהל אירוח.

2. הצטיידות במבנה:

- 2.1. מיזוג אויר.
- 2.2. ציוד כיבוי אש.
- 2.3. ריהוט – כסאות, שולחנות, מדפים, ארונות ומדפי תצוגה, דלפקים.
- 2.4. ציוד אורקולי – וידאו, מקרן, מסך, רמקולים, מערכת אודיו ובקרה.
- 2.5. הכנת סרט קצר על הפעילות במשק/ענף

3. פיתוח ותשתיות:

- 3.1. חיבור חשמל, תשתית חשמל ותאורת השטח.
- 3.2. סלילת/ריצוף חניות ורחבות, שבילים וגישה.
- 3.3. טיפול נופי ופיתוח סביבתי.
- 3.4. שילוט תיירותי.
- 3.5. תשתיות – מים וביוב, גידור וכד'.

4. תכנון, ייעוץ והעתקי תכניות:

- 4.1. עבודות תכנון, הפקה וייעוץ – עד 10% מהיקף ההשקעה המאושרת.

יז. שיפוט התכניות:

1. שיפוט התכניות יעשה ע"י הועדה.
2. דיון ייערך בכל בקשה שתוגש בצירוף כל המסמכים הנדרשים ובכפוף לנאמר בנוהל זה.
3. הועדה תיקח בחשבון את התמיכה הכספית שניתנת ממקורות ציבוריים אחרים.
4. על מנת למנוע כפילות בטיפול או תמיכת יתר, יש לפרט בבקשה את מקורות המימון החזויים לנשוא הבקשה.
5. יש לציין מקורות מימון משלימים, הן ודאיים והן מקורות שהוגשו להן בקשות. במידה והמקורות לא ידועים יש לציין זאת.
6. בהתאם לתוצאת השיפוט תוכן התחייבות כספית על ידי הגורמים המוסמכים במשרד.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

יח. דיווח ביצוע וחשבונות:

- דיווח על הביצוע יוגש למשרדי המחוז בשלושה העתקים.
1. תנאי לביצוע תשלומים – השלמת היתר בנייה עבור עבודות הבניה והפיתוח הכלולות בבקשה.
 2. הדיווח יכלול סיכום כספי המורכב פירוט של המקורות ושימושים בחתימת גזבר או רו"ח של הגוף המגיש בצירוף רשימת חשבונות מסודרת לפי סעיפי ביצוע בהתאמה לנושאי ההשקעה המאושרים, וצילומי חשבונות המס.
 3. דיווח הביצוע יוגש למחוז, ייבדק ויומלץ לתשלום.
 4. ההמלצה לתשלום ודו"ח הביצוע יועברו בשני העתקים בלווית כל המסמכים לראש תחום תיירות ברשות לתכנון, אשר יעבירה לשם ביצוע התשלום לאגף הכספים.

יט. סמל משרד החקלאות

1. על שלט באתר הפרוייקט יופיע שהאתר נבנה בעזרת משרד החקלאות ופיתוח הכפר בתוספת לוגו של משרד החקלאות ופיתוח הכפר עם כיתוב מתחתיו "משרד החקלאות ופיתוח הכפר"
2. יש להקפיד ולכלול את שם המשרד מתחת לסמל כפי שמופיע לעיל.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

כ. נספחים:

מפרט לתכנון וביצוע מרכז מבקרים תיירות חקלאית.

נספח – תדריך תכנון למרכז מבקרים תיירות חקלאית

כללי:

תדריך זה הוכן בסיוע אדריכל אילן אייזן והוא מיועד להגדיר את המהות והמאפיינים הטיפוסיים של מרכז מבקרים (להלן: "המרכז") המוכר לצרכי סיוע משרד החקלאות ופיתוח הכפר. הדרישות המוצגות בתדריך הן דרישות מינימום. הדרישות שלהלן אינן באות במקום הוראות והגבלות תכנון מתוקף תכנית סטטוטורית מאושרת כחוק, או מתוקף החלטה של מוסד תכנון.

מרכז מבקרים - הגדרה:

המרכז הינו מוקד התכנסות לקהל מבקרים במפעל או במשק חקלאי, בתוך או בצמוד לפעילות המתקיימת בו (להלן: "האתר"), המיועד לחשוף בפני המבקרים באמצעים חזותיים ואחרים את הפעילות החקלאית, או פעילות מפעל עיבוד תוצרת חקלאית, את מוצריו ואת הרעיון שמאחורי הקמתו ופעילותו. היקפו של המרכז לא יקטן מהדרוש לאירוח 30 מבקרים בו זמנית, תוך התאמה לנושא אותו הוא מייצג.

המרכז יכלול לפחות את המרכיבים הבאים:

- רחבת כניסה חיצונית וחנייה לרכב (באתר או בקרבת מקום).
- לובי / פינת המתנה.
- חדר התכנסות ל-30 איש לפחות.
- תצוגה חזותית של המפעל ומוצריו כולל דוכן הצגה/מכירה של מוצרי המפעל, מזנון לכיבוד האורחים וחדרי שירותים לגברים ונשים (כולל שירותי נכים) – בהתאם לטבלת שטחים המצ"ב.

המרכז יעוצב בצורה נאה ואטרקטיבית, תוך שימוש בחומרי גמר חיצוניים ופנימיים ראויים לתפקודו, וזאת על מנת להשאיר רושם חיובי על קהל המבקרים. המרכז יכלול אמצעי תצוגה חזותיים בכל הרמות ויישקף ככל האפשר את הנושא אותו הוא מייצג.

מרכז המבקרים יוקם כחוק, לאחר קבלת היתר בנייה – כמבנה חדש, כמבנה קיים משופץ, או שילוב של שניהם. אפשר שהמבנה יהיה מבנה בד (אוהל אירוח) ולא מבנה קשיח, ובלבד שיאפשר קיום מטרות מרכז המבקרים.

המרכז יאפשר נגישות לנכים.

תנאי לאישור סיוע במימון להקמת מרכז מבקרים ע"י משרד החקלאות ופיתוח הכפר, הינו הגשת תכנית אדריכלית למרכז המבקרים (קני"מ 1:50) וכן תכנית בינוי ופיתוח לאתר הכולל (קני"מ 1:500 לפחות).

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות, ההתיישבות והכפר
אגף תכנון כפרי אזורי

המרכיבים הפיסיים והתפקודיים של מרכז המבקרים:

המקום	שטח מזערי במ"ר	שימושים	מתקנים נדרשים
רחבת כניסה חיצונית – מקורה, חלקית (פרגולה) או בלתי מקורה.	20 מ"ר	התכנסות קהל לפני הכניסה למרכז או יציאה לביקור באתר.	<ul style="list-style-type: none"> ריצוף הרחבה. גינון ו/או קישוט בארגזי פרחים. שילוט תיירותי כולל: שם המקום, מפת האזור בו מסומן האתר, מפת האתר בו מסומן מרכז המבקרים. תאורת שטח + תאורה לשילוט.
פינת המתנה / לובי	15 מ"ר	מבואה המשמשת להמתנה וכשטח מעבר בין רחבת הכניסה החיצונית לבין אולם ההתכנסות. ניתן למקם במבואה זו גם שטחי תצוגה / מכירה ו/או מזנון.	<ul style="list-style-type: none"> כסאות מתאימים, שולחנות. ארונות ומדפי תצוגה. דוכן תצוגה / מכירה.
אולם התכנסות	45 מ"ר	פעילות הסברה והדרכה בשטח המאפשר ישיבה של 30 איש לפחות בו זמנית, וכן תצוגה פיסית ו/או אור קולית של תוצרי המפעל ו/או תהליכי ייצור המוצר. ניתן למקם באולם גם דוכן תצוגה / מכירה ו/או מזנון.	<ul style="list-style-type: none"> מתקני מיזוג אוויר. ציוד כיבוי אש. ריהוט: 30 כסאות לפחות, שולחנות, ארונות ומדפי תצוגה. ציוד אור-קולי: וידאו/מחשב, מקרן, אקרן, רמקולים.
פינת תצוגה וממכר תוצרת (מסחר זיקתי)	12 מ"ר במקרה של יחידה עצמאית	שטח לתצוגה פיסית ו/או מכירה של התוצרת החקלאית או תוצרי המפעל. אפשר גם כחלק מאולם ההתכנסות או מהמבואה.	<ul style="list-style-type: none"> ארונות ומדפי תצוגה. דוכן תצוגה / מכירה.
מזנון למבקרים	12 מ"ר במקרה של יחידה עצמאית	פינת כיבוד למבקרים. אפשר גם כחלק מאולם ההתכנסות או מהמבואה.	<ul style="list-style-type: none"> כיור מוצנע, מקרר, פינת קפה. דלפק הגשה. מתקן שתייה למים צוננים (מיקר).
סידורי תברואה מינימליים במבנה קבוע או יביל.	1.10 מ"ר לבית שימוש מחושב נטו בין ציפויי קירות.	עד 30 איש: 2 אסלות ו-2 כיור רחצה. בין 30 ל-100 איש: לגברים: 1 אסלה, 1 משתנה ו-1 כיור. לנשים: 2 אסלות ו-2 כיורים. שירותי נכים: ע"ח אחד התאים הנ"ל.	<ul style="list-style-type: none"> תשומת לב לחומרי גמר ונוחות השימוש תשומת לב לנגישות הנכים
חנייה לרכב – באתר או בקרבת מקום.		3-5 מקומות חנייה לרכב פרטי. רצוי 1 מקום חנייה לאוטובוס או פתרון במסגרת הישוב.	<ul style="list-style-type: none"> החניית תהיינה סלולות או מרוצפות, ומהן יותווה שביל מרוצף אל מרכז המבקרים. ליד החניית יוצב שילוט מתאים.